

EXPUNERE DE MOTIVE

Aplicarea cu fermitate a angajamentelor asumate prin Programul de Guvernare si transpunerea acestora in Planul de actiune au produs deja efecte pozitive, vizibile mai ales la nivelul investitiilor si al productiei industriale, cu consecinte favorabile in imbunatatirea utilizarii fortei de munca si in nivelul somajului. Pe ansamblul economiei, cresterea economica din prima parte a anului 2001 a fost superioara estimarilor initiale.

Trendurile evolutive inregistrate in primul semestru demonstreaza ca principalii indicatori macroeconomici vor inregistra o situatie asemanatoare pe intregul an 2001.

Evolutia economiei in primul semestru se caracterizeaza prin:

- revigorarea productiei interne -industrie, constructii- in cadrul careia se detaseaza industria producatoare, cu un aport sporit de valoare adaugata;

- relansarea cererii interne fara a se neglija rolul cererii externe; cresterea contributiei cererii interne la formarea produsului intern brut s-a realizat in conditiile unei dinamici ridicate a exporturilor, care in lunile martie, iunie si iulie 2001 au inregistrat niveluri record de peste 1 miliard de dolari lunar;

-reducerea, chiar daca insuficienta , a inflatiei, conduce la aprecierea ca s-a intrat in faza evolutiei descrescatoare a acesteia;

- cresterea reala a veniturilor si in consecinta a consumului final al populatiei, fara a se afecta indicatorii de eficienta ai economiei;

- imbunatatirea utilizarii resurselor de munca, atat prin majorarea numarului de salariati cat si prin cresterea generala a gradului de ocupare reflectata in reducerea pronuntata a ratei somajului.

Numarul salariatilor la sfarsitul sem.I 2001 pe total economie a fost de 4.529,7 mii persoane, mai mare cu 158,7 mii persoane (3,6%) fata de luna decembrie 2000, rata somajului inregistrata in luna iunie 2001 a fost de 8,8%.

Cresterea salariului mediu real (raportul intre indicele castigului salarial mediu net si indicele preturilor de consum) pe primele 6 luni ale anului 2001 cu circa 6% a determinat o redresare a puterii de cumparare, salariul real reprezentand 59,5% fata de 1990, comparativ cu 57,5% in anul 2000.

Evolutia de pana in prezent arata ca nivelul cresterii economice prognozate initial va fi depasit, prognozandu-se ca produsul intern brut se va majora, in termeni reali, cu 4,5% datorita unui aport suplimentar al cererii interne si in cadrul acesteia al acumularii.

Relansarea economica va face posibila o crestere reala a veniturilor si, in consecinta, a consumului final al populatiei. Se preconizeaza ca veniturile salariale vor urma sa creasca, in termeni reali, mai putin decat cresterea produsului intern brut, respectiv cu 4%, ceea ce va determina o crestere a consumului final al gospodariilor populatiei cu 4,4% .

In domeniul resurselor umane, cresterea economica va fi insotita de o majorare a numarului de salariati, in conditiile unei imbunatatiri importante a productivitatii muncii. In anul 2001, pe ansamblul economiei, productivitatea muncii, calculata

ca raport între produsul intern brut și populația ocupată va crește cu 4,7%.

Numărul mediu de salariați se va majora cu 65 mii de persoane, iar rata șomajului se estimează ca se va situa sub 10%.

Prognoza macroeconomică pentru anul 2002, construită pe baza Programului de guvernare pe perioada 2001-2004 are ca obiectiv asigurarea creșterii economice bazate pe sporirea ratei investițiilor prin participarea semnificativă a capitalului național și prin atragerea resurselor externe, mai ales sub formă de investiții directe, astfel încât să se asigure o dezvoltare echilibrată.

În domeniul resurselor umane, creșterea economică susținută va fi însoțită de o majorare a numărului de salariați, la care se adaugă și profesiile libere, în condițiile unei îmbunătățiri a productivității muncii. Sursele demografice ale creșterii cantitative a forței de muncă vor fi limitate. Populația totală se reduce și, ca urmare, rata de activitate se diminuează, chiar dacă panta declinului este mult atenuată de numărul mai mic de ieșiri la pensie, ca urmare a noii legi a pensiilor, prin care perioada de activitate s-a prelungit.

În anul 2002, pe ansamblul economiei, productivitatea muncii, calculată ca raport între produsul intern brut și populația ocupată va crește cu 4,5%. Numărul mediu de salariați se va majora cu 45 mii de persoane, iar rata șomajului se estimează ca va ajunge la 9,2%.

Proiectele bugetelor asigurărilor sociale de stat și asigurărilor pentru șomaj au fost construite pe baza datelor de prognoză privind evoluția principalilor indicatori macroeconomici pe anul 2002, executia veniturilor și cheltuielilor în anul 2001 și a măsurilor de protecție socială a veniturilor populației care se au în vedere pentru anul 2002 și care fac parte din susținerea politicilor de acompaniament social (asistență, pensii, ajutoare și indemnizații, sănătate, învățământ) care vor avea ca efect

functionarea eficienta a economiei cu consecinte asupra cresterii de productivitate.

La elaborarea proiectelor bugetelor asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj, pe anul 2002, s-au avut in vedere urmatoarele categorii de beneficiari si cuantumuri medii lunare:

- 4.480.000 pensionari de asigurari sociale;
- 1.803.000 pensionari agricultori;
- 342.000 persoane cu ajutor de somaj;
- 350.000 persoane cu alocatie de sprijin;
- 110.000 persoane cu ajutor de integrare profesionala;
- 1.733.934 lei/luna - pensia de asigurari sociale de stat;
- 357.400 lei/luna - pensia agricultorilor;
- 1.002.959 lei/luna - ajutorul de somaj;
- 421.243 lei/luna - alocatia de sprijin;
- 733.155 lei/luna - ajutorul de integrare profesionala;

La determinarea nivelelor medii lunare pe anul 2002 ale pensiei de asigurari sociale, pensiei agricultorilor, ajutorului de somaj, ajutorului de integrare profesionala si alocatiei de sprijin s-a plecat de la cuantumul estimate pentru luna decembrie 2001 si masurile de protectie sociala a veniturilor, preconizate pentru anul 2002.

In contextul aplicarii prevederilor Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare, proiectele bugetelor asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj au fost construite avandu-se in vedere urmatoarele:

- cotele de contributie de asigurari sociale diferite in raport de conditiile de munca;
- cuantumul fix al indemnizatiilor pentru insotitor, in cazul pensionarilor de gradul I de invaliditate;
- cuantumul ajutorului de deces;
- coeficientul in raport de care se stabileste valoarea unui punct de pensie in anul 2002, indicatori care, de altfel, sunt

propusi spre aprobare prin proiectul legii bugetului asigurarilor sociale de stat pe anul 2002.

Incadrare in bugetul general consolidat, bugetele asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj se prezinta astfel:

- miliarde lei -

Explicatii	2001 Program	% din P.I.B.	2002 Program	% din P.I.B.	% 2002/2001
A	1	2	3	4	5=3/1
BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT					
VENITURI - TOTAL din care:	359,411	32.7	458,301	31.8	27.5
- contributii de asigurari sociale	130,475	11.9	174,108	12.1	33.4
CHELTUIELI - TOTAL din care:	398,165	36.2	501,501	34.8	25.9
- transferuri	152,016	13.8	199,918	13.9	31.5
DEFICIT	-38,754	-3,5	-43,200	-3,0	11.5
BUGETUL ASIGURARILOR SOCIALE DE STAT					
VENITURI - TOTAL din care:	83,476	7.6	114,353	7.9	37.0
- contributii de asigurari sociale	74,744	6.8	107,688	7.5	44.1
CHELTUIELI - TOTAL din care:	83,476	7.6	113,357	7.9	35.8
- transferuri	79,130	7.2	108,047	7.5	36.5
EXCEDENT/DEFICIT/ REZERVA	-	-	996	0,1	x
BUGETUL ASIGURARILOR PENTRU SOMAJ					
VENITURI - TOTAL din care:	13,740	1.2	18,733	1.3	36.3
- contributii de asigurari sociale	11,776	1.1	16,420	1.1	39.4
CHELTUIELI - TOTAL din care:	10,774	1.0	13,835	1.0	28.4
- transferuri	8,506	0.8	11,284	0.8	32.7
EXCEDENT	2,966	0.3	4,898	0.3	65.1

P.I.B. 2001	1.100.000 miliarde lei
2002	1.440.000 miliarde lei

Din datele de mai sus rezulta urmatoarele:

In **Bugetul asigurarilor sociale de stat** cea mai mare parte din **venituri** provin din contributiile datorate potrivit Legii nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare respectiv contributia pentru asigurari sociale datorata de angajatori, de salariatii si alte persoane asimilate, de alte persoane asigurate, precum si contributiile pentru asigurari sociale datorate de persoanele aflate in somaj.

De asemenea, in acest buget sunt prevazute si veniturile din contributiile suportate de beneficiarii biletelor de odihna si tratament. Pentru anul 2002 se propune acordarea unui numar de 445.000 locuri, din care 380.000 locuri la tratament balnear si 65.000 locuri la odihna. Mentionam ca in anul 2002 se pot acorda gratuit 35.000 bilete persoanelor care, potrivit legii, beneficiaza de aceste gratuitati .

Criteriile pe baza carora se acorda bilete pentru tratament, precum si nivelul cotei de participare individuala a beneficiarilor se stabilesc de Casa Nationala de Pensii si alte Drepturi de Asigurari Sociale, conform prevederilor art. 117(5) din Legea nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare, iar in cazul biletelor de odihna conditiile de acordare sunt cele stabilite prin Hotararea Guvernului nr.494/2001 pentru aprobarea Normelor si criteriilor pe baza carora se acorda bilete de odihna prin sistemul organizat si administrat de Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale .

Cheltuielile bugetului asigurarilor sociale de stat sunt destinate platii pensiilor si celorlalte prestatii de asigurari sociale de stat: incapacitate temporara de munca, maternitate, ingrijirea copiilor bolnavi pana la 6 ani, cresterea copiilor pana la 2 ani, tratament balnear si odihna, ajutoare de deces, compensatii pentru pensiile refugiatilor greci si contributii pentru

asigurarile sociale de sanatate a persoanelor aflate in concediu medical.

In bugetul asigurarilor sociale de stat pe anul 2002 sunt prevazute si cheltuielile necesare pentru transmiterea drepturilor de pensii, precum si cheltuieli pentru organizarea si functionarea sistemului public de pensii prevazute in Legea nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare .

Potrivit prevederilor art.6 din Ordonanta Guvernului nr.66/1994, cu modificarile ulterioare, bugetul asigurarilor sociale de stat datoreaza trezoreriei statului dobanzi pentru sumele imprumutate din trezorerie in vederea acoperirii deficitelor temporare inregistrate de bugetul asigurarilor sociale de stat.

In bugetul asigurarilor sociale de stat, pentru anul 2002 sunt prevazute cheltuieli finantate din credite externe, ca urmare a aplicarii acordului de imprumut convenit de Romania cu Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare pentru Proiectul privind forta de munca si protectia sociala, ratificat prin Ordonanta Guvernului nr.35/1995, aprobata prin Legea nr.121/1995.

Bugetul asigurarilor pentru somaj prevede realizarea unor **venituri** care provin in cea mai mare parte din contributia de 5% datorata de persoanele fizice si juridice care angajeaza personal si din contributia de 1% datorata de salariatii.

De asemenea, sunt prevazute venituri din majorari de intarziere pentru neplata la termen a contributiilor datorate de persoanele fizice si juridice, incasari din rambursarea imprumuturilor acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, precum si donatii reprezentand cofinantarea PHARE pentru anul 2002 pentru platile compensatorii, conform Memorandumului de finantare dintre Guvernul Romaniei si Comisia Europeana referitor la Programul

RO 9904 pentru restructurarea intreprinderilor si reconversie profesionala (RICOP) semnat la Bucuresti la 30 decembrie 1999, ratificat prin Ordonanta de urgenta nr. 62/2000.

De mentionat ca, la partea de venituri se prevad distinct sursele de finantare a platilor compensatorii si a serviciilor de preconcediere colectiva.

Cheltuielile bugetului asigurarilor pentru somaj sunt destinate, in cea mai mare parte, pentru plata ajutorului de somaj, alocatiei de sprijin, platilor compensatorii, ajutorului de integrare profesionala si pentru plata absolventilor institutiilor de invatamant.

Mentionam ca in anul 2002 beneficiaza de plati compensatorii acordate din bugetul asigurarilor pentru somaj numai persoanele disponibilizate prin concedieri colective din unitatile prevazute in Planul de restructurare in vederea aplicarii Programului de restructurare a intreprinderilor si de reconversie profesionala (RICOP), conform prevederilor Ordonantei de Urgenta a Guvernului nr.98/1999 privind protectia sociala a persoanelor ale caror contracte individuale de munca vor fi desfacute ca urmare a concedierilor colective, aprobata prin Legea nr.312/2001.

De asemenea, o importanta mare este acordata si cheltuielilor pentru realizarea de masuri active, care sa conduca la imbunatatirea gradului de ocupare a fortei de munca.

Precizam ca, in cadrul acestor masuri active, pe anul 2002 s-au prevazut sume pentru acordarea de credite cu dobanzi avantajoase pentru intreprinzatorii mici si mijlocii care creaza locuri de munca, ocupate cu prioritate de catre persoane din randul somerilor.

Din bugetul asigurarilor pentru somaj se suporta si contributiile asigurarilor sociale de stat pentru persoanele care beneficiaza de drepturi banesti lunare, care se suporta din

acest buget in conditiile Legii nr. 19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare .

In bugetul asigurarilor pentru somaj sunt prevazute, de asemenea, sume necesare pentru functionarea Agentiei Nationale pentru Ocuparea Fortei de Munca, a carei organizare si functionare s-a aprobat prin Legea nr.145/1998, cu modificarile si completarile ulterioare.

Fata de cele aratate mai sus, s-a intocmit proiectul de Lege a bugetului asigurarilor sociale de stat pe anul 2002 si anexele corespunzatoare ale acestuia, pe care il supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

NASTASE